

MOTYWY WYBORU UBEZPIECZYCIELA I PRODUKTÓW UBEZPIECZENIOWYCH PRZEZ ROLNIKÓW

Stanisław Zajac

**Zakład Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie**

Wstęp

Działalność rolnicza jest silnie narażona na straty będące skutkiem różnorodnych zdarzeń losowych. Jednym ze sposobów ich ograniczania są ubezpieczenia rolne [Wicka 2005]. Do 1990 roku ubezpieczenia rolne były ubezpieczeniami obowiązkowymi. Dzięki temu były one powszechne i tanie. Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z 28.07.1990 r. (Dz. U. nr 11 z 1996 r. poz. 62) określa, iż obowiązkiem tym objęte są tylko budynki w gospodarstwach rolnych i OC rolników. Pozostałe ubezpieczenia: mienia ruchomego, upraw i zwierząt są dobrowolne.

Obecny rynek usług ubezpieczeniowych jest zróżnicowany i staje się coraz w większym stopniu konkurencyjnym [Wicka 2009]. Na takim rynku pozyskanie nowych klientów staje się coraz trudniejsze. Firmy ubezpieczeniowe szukając nowych klientów, wykorzystują do tego celu różne narzędzia marketingowe. Chociaż w wielu przypadkach rodzaje i zakres usług oferowanych przez ubezpieczyciela klientom jest podobny, to występuje w nich wiele różnic ilościowych i jakościowych. Nasuwają się zatem pytania, co decyduje, że klient wybiera tego a nie innego ubezpieczyciela, takie a nie inne produkty ubezpieczeniowe, co powinien zmienić ubezpieczyciel, co zaoferować klientowi by móc go pozyskać.

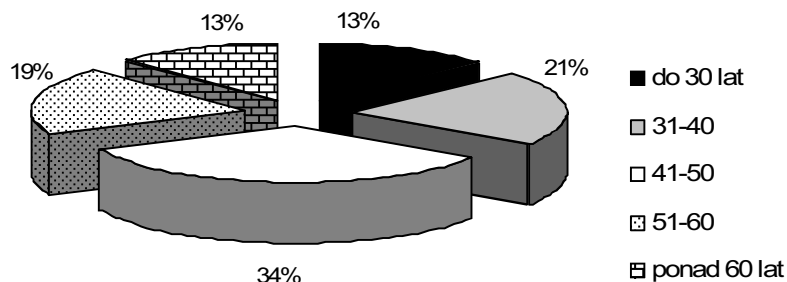
Cel i źródła danych

Celem badań było określenie motywów wyboru ubezpieczyciela i produktów ubezpieczeniowych przez rolników jak również przedstawienie oczekiwań wobec ubezpieczyciela oraz powodów zawierania ubezpieczeń rolniczych. Źródłem danych do analiz i wnioskowania była ankieta przeprowadzona wśród 106 losowo wybranych rolników z powiatu krośnieńskiego. Do analizy zastosowano metody opisowe, statystyczne i prezentacji graficznej.

Wyniki i dyskusja badań

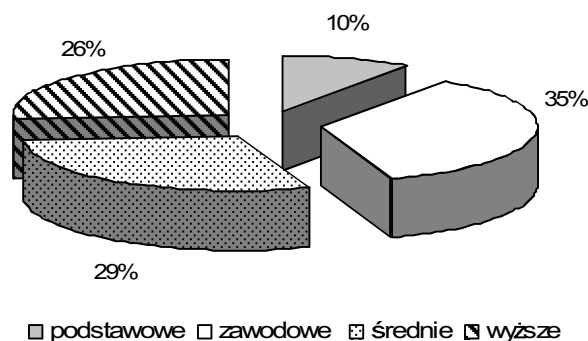
Strukturę wiekową osób biorących udział w badaniach przedstawiono na wykresie 1. Jak wynika z wykresu 1 największą grupą biorącą udział w badaniu była

grupa osób w średnim wieku 41-50 lat i stanowiła ona 34%. Najmniej osób było w wieku powyżej 60 lat i do 30 lat (po 13%). Wśród badanych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z zawodowym wykształceniem – 35%, zaś najmniej było respondentów z wykształceniem podstawowym – 10%, średnie wykształcenie posiadało 29%, wyższe 26%, (wykres 2).

Wykres 1. Struktura wiekowa ankietowanych

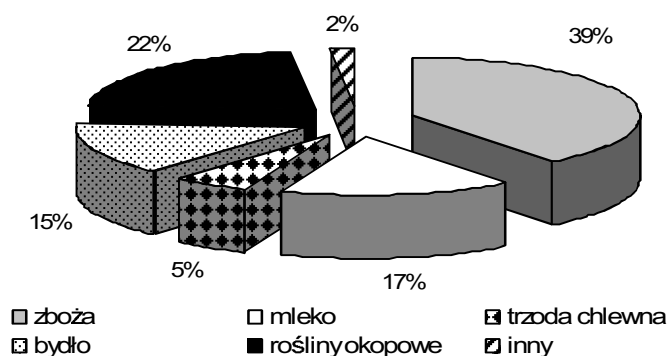
Źródło: opracowanie własne

Wykres 2. Struktura ankietowanych ze względu na wykształcenie

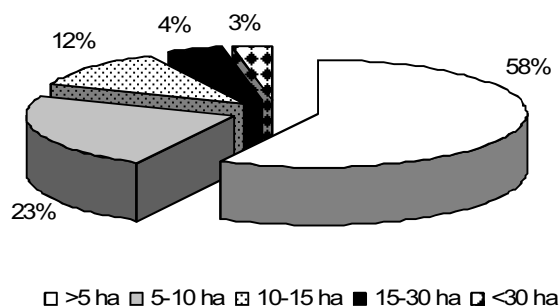
Źródło: opracowanie własne

Wśród kierunków produkcji przeważały zboża (39%) oraz rośliny okopowe (22%) w mniejszym stopniu mleko (17%). Najmniejszą grupę stanowili rolnicy ukierunkowani na trzodę chlewną (5%) (wykres 3).

Wykres 3. Główny kierunek produkcji w gospodarstwie

Źródło: opracowanie własne

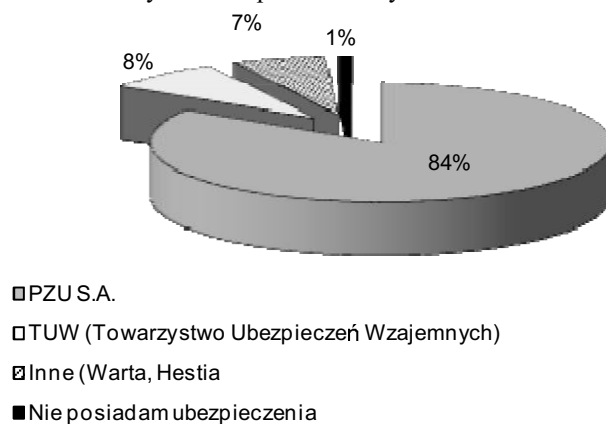

Wykres 4. Struktura gospodarstw ankietowanych rolników według grup obszarowych

Źródło: opracowanie własne

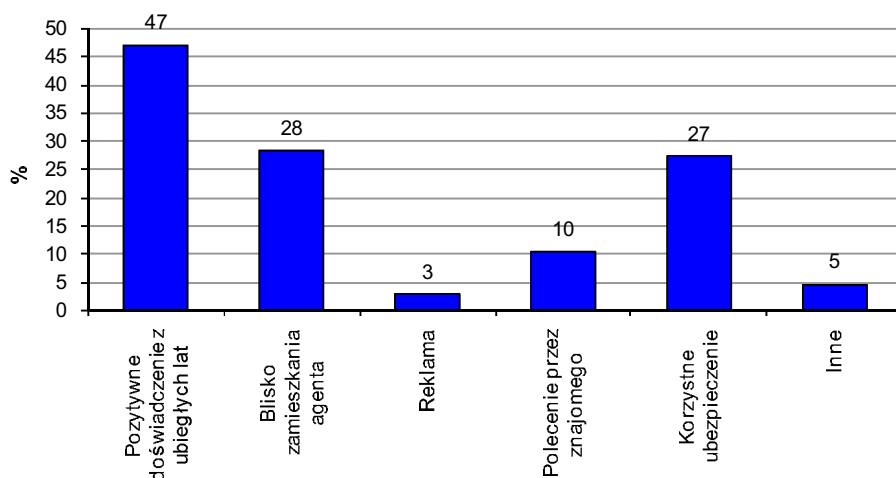
Jak wynika z wykresu 4 największą grupę stanowiły gospodarstwa o powierzchni do 5 ha, które stanowiły 58% ogólnej liczby gospodarstw. Gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha stanowiły 23%; 10-15 ha - 12%; 15-30 ha - 4%, a powyżej 30ha - 3%.

Stwierdzono, że 84% ankietowanych ma zawarte ubezpieczenie z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A., 8% z T UW (Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych), 7% wybrało innego ubezpieczyciela (Warta, Hestia), a tylko 1% rolników nie posiadało ubezpieczenia (wykres 5). Uzyskane wyniki wskazują iż PZU jest ciągle liderem na rynku ubezpieczeń rolnych.

Wykres 5. Struktura ankietowanych ze względu na zakład ubezpieczeniowy z którym zawierali ubezpieczenia

Źródło: opracowanie własne

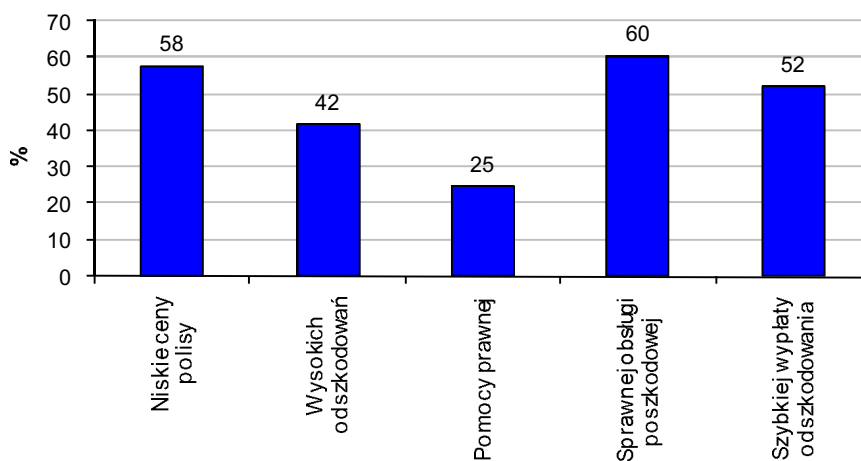

Wykres 6. Główne czynniki wyboru ubezpieczyciela

Źródło: opracowanie własne

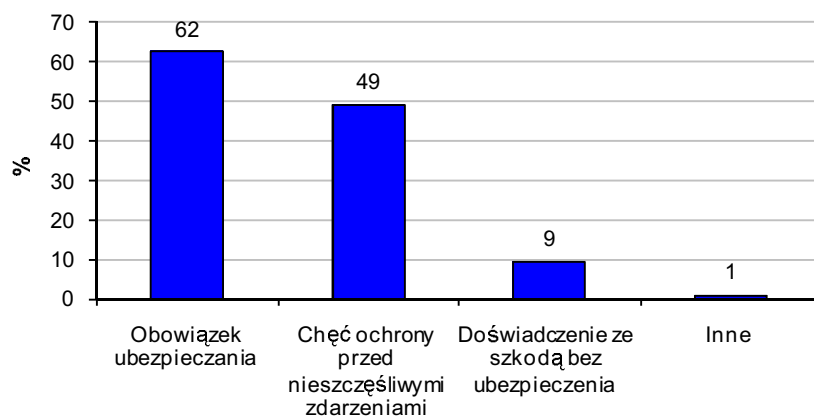
Na wykresie 6 przedstawiono wyniki odpowiedzi na pytanie: *jakimi czynnikami kierowano się przy wybraniu ubezpieczyciela?* Na zadane pytanie, respondenci najczęściej jako główny powód wskazywali pozytywne doświadczenie z ubiegłych lat – 47%, blisko zamieszkania agenta - 28%, korzystne ubezpieczenie - 27%. W mniejszym stopniu na wybór ubezpieczyciela miał wpływ polecenie przez znajomego (10%) oraz reklama (3%). Wśród innych czynników (5%) ankietowani wymieniali: przyzwyczajenie, niechęć do zmian, kontynuacja po rodzicach.

Badanych zapytano: czego oczekują od ubezpieczyciela? 60% spośród badanych oczekuje sprawnej obsługi poszkodowej, 58% niskiej ceny polisy, 52% szybkiej wypłaty odszkodowania, 42% wysokich odszkodowań. Tylko 25% oczekuje pomocy prawnej (wykres 7).

Wykres 7. Oczekiwania wobec ubezpieczyciela

Źródło: opracowanie własne

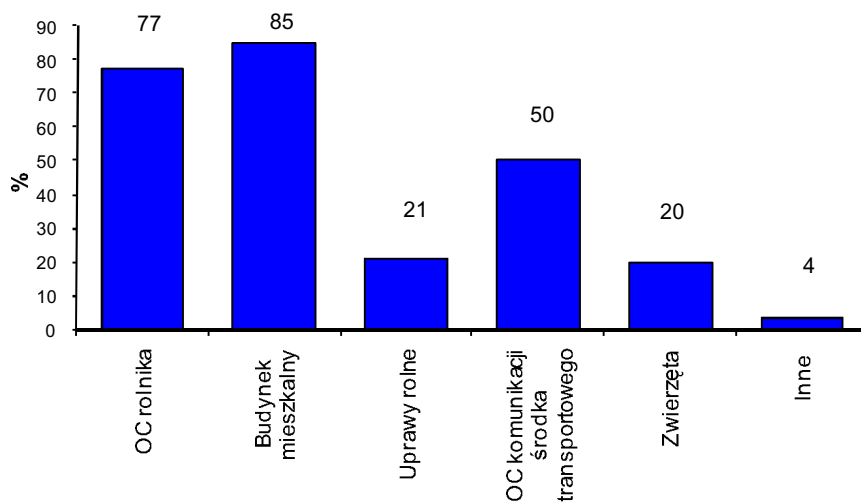

Wykres 8. Główny powód zawarcia ubezpieczenia

Źródło: opracowanie własne

Odpowiadając na pytanie: *co skłoniło Pana(a) do zawarcia ubezpieczenia?* zdecydowana większość (62%) stwierdziła, iż tym powodem był obowiązek ubezpieczenia. Chęć ochrony przed nieszczęśliwymi zdarzeniami zadeklarowało 49% a 9% stwierdziło, że było to doświadczenie ze szkodą bez ubezpieczenia (wykres 8).

Obowiązkowe ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych jest ważnym instrumentem ochrony gospodarstw rolnych. Obowiązek zawarcia ubezpieczenia nie oznacza jednak, że wszyscy, którzy powinni, ubezpieczenie to zawarli. Na wykresie 9 przedstawiono wyniki odpowiedzi na pytanie *Jaki rodzaj ubezpieczenia posiada Pan(i)?*

Wykres 9. Struktura ankietowanych według posiadanego ubezpieczenia

Źródło: opracowanie własne

Z badań wynika, że 77% ankietowanych posiada obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolników. Ubezpieczenie to chociaż jest obowiązkowe dla posiadaczy gospodarstw rolnych mimo to 23% badanych odpowiadało, że takiego nie posiada. Podobnie sytuacja wygląda z obowiązkowymi ubezpieczeniami budynków wchodzących w skład gospodarstw rolnych (ubezpieczenie od ognia i innych zdarzeń losowych). Z pośród badanych 85% rolników z takich ubezpieczeń korzysta. Z ubezpieczeń upraw i zwierząt korzysta odpowiednio 21% i 20% ankietowanych. Jak twierdzi Łozowski [2008] głównym powodem nie zawierania obowiązkowych ubezpieczeń jest niska świadomość rolników o ubezpieczeniach rolnych.

Wykres 10. Główny powód nie zawierania ubezpieczeń dobrowolnych

Źródło: opracowanie własne

Z wykresu 10 wynika, że według 55% ankietowanych głównym powodem nie zawarcia ubezpieczenia dobrowolnego były względy ekonomiczne (brak środków, wysoka cena ubezpieczenia), 24% nie zawiera ubezpieczeń bo nie jest to obowiązkowe, 15% ankietowanych nie widzi wyraźnych korzyści z ubezpieczenia, a 6% twierdzi iż nie posiada wiedzy, że należy się ubezpieczać.

Podsumowanie

Z przeprowadzonych badań wynika, że:

- nie wszyscy rolnicy korzystają z obowiązkowych ubezpieczeń,
- pozytywne doświadczenie z ubiegłych lat to główny czynnik wyboru ubezpieczyciela i kontynuacji ubezpieczenia w następnych latach,
- obowiązek ubezpieczania to główny powód zawierania ubezpieczenia,
- głównym powodem nie zawierania ubezpieczeń są względy ekonomiczne,
- od wielu lat PZU S.A. zajmuje dominującą pozycję w ubezpieczeniach rolników i ich mienia.

Piśmiennictwo

1. Wicka A. 2005. *Ubezpieczenia rolnicze w towarzystwach ubezpieczeń wzajemnych i spółkach akcyjnych – porównanie kosztów*. Wyd. Stowarzyszenie Ekonomistów Rolnych i Agrobiznesu. Roczniki Naukowe, t. VIII, z. 4, 366-370.
2. Łozowski M. 2008. *Obowiązkowe ubezpieczenia budynków rolniczych*. Wyd. Oeconomia 7 (4), 123–135.
3. Wicka A. 2009. *Ubezpieczenia rolnicze źródłem osiągnięcia przewagi konkurencyjnej gospodarstw rolnych*. Wyd. Stowarzyszenie Ekonomistów Rolnych i Agrobiznesu. Roczniki Naukowe, t. X, z. 1, 438-443.
4. Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z 28.07.1990 r. (Dz. U. nr 11 z 1996 r. poz. 62).

Summary

Choice of insurer motives and products by farmers insurance

Presents the reasons for choosing an insurer and insurance products by the farmers as well as the expectations of the insurer and the reasons for the conclusion of the agricultural insurance. It was found that among respondents opinions on this subject are divided. However, you can assume that the choice of insurer is largely affected by positive experience in previous years. Farmers in the first place expect efficient service from the insurer suffered harm. The main reason for the conclusion of the insurance coverage is required.

Uczelnia dla gospodarki – gospodarka dla uczelni

Tom I

Współpraca sfery nauki i instytucji rynkowych w zakresie rozwoju
obszarów wiejskich oraz lokalnego przemysłu – staże dla
pracowników PWSZ w Krośnie

Krosno 2010

Redakcja:
prof. dr hab. inż. Maria Ruda

Recenzja:
dr inż. Dariusz Kusz
Politechnika Rzeszowska

Skład i projekt okładki:
Jacek Wnuk

Informacje o projekcie

Działanie	8.2 Transfer wiedzy
Poddziałanie	8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw
Tytuł projektu	Współpraca sfery nauki i instytucji rynkowych w zakresie rozwoju obszarów wiejskich oraz lokalnego przemysłu - staże dla pracowników PWSZ w Krośnie
Numer projektu	WND-POKL.08.02.01-18-001/08
Instytucja realizująca projekt	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie, 38-400 Krosno, Rynek 1
Okres realizacji projektu	od 2009-01-01 do 2010-08-31
Kierownik naukowy projektu	prof. dr hab. inż. Maria Ruda
Koordinator projektu	mgr Tomasz Śnieżek
Specjalista do spraw finansowych	mgr Jacek Wnuk

ISBN 978-83-89295-47-4

© Copyright by Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie
38-400 Krosno, Rynek 1,
Tel. +48 (13) 43-755-30, fax +48 (13) 43-755-11,
pwsz@pwsz.krosno.pl
www.pwsz.krosno.pl